

WERELDKLASSEN

Een schoolbreed traject rond culturele identiteit voor kinderen
van het 4de-6de leerjaar

Wereldklassen is een project van de Warande in samenwerking met Door Elkaar Hivset Campus, Kunst in Zicht - vrijhaven voor kunsteducatie. Het project wordt mogelijk gemaakt dank zij de gulle steun van een Nederlandse Stichting die anoniem wenst te blijven en de Universiteit Leiden. Wereldklassen geniet de steun van de cel Gelijke Kansen en Onderwijs van de stad Turnhout en het project Warme School. | www.warande.be
vormgeving: Stokken en Staarten | foto's: Bart Van der Moeren

WERELDKLASSEN

Mensen met een migratieachtergrond zijn niet meer weg te denken uit de samenleving. Hun aantal neemt dagelijks toe. Of we het nu willen of niet: we moeten manieren vinden om over culturen heen met elkaar te leren samenleven. De uitdagingen zijn groot. Antwoorden ontdekken we al doende.

De grote diversiteit aan culturele en sociaaleconomische identiteiten in de (klas)gemeenschap vormt de vertrekbasis van het project Wereldklassen. Door de culturele eigenheid van kinderen, ouders en ook het schoolteam te leren kennen, worden we meer begripvol voor culturele verschillen en kunnen we vanuit verbindende waarden de schoolgemeenschap versterken.

Wereldklassen werkt heel concreet:

- Met direct bruikbare opdrachten voor de leerlingen.
- Met kwalitatief sterke kleine methodieken voor de leerkracht.
Je kan ze in vele situaties inzetten.
- Met positieve rolmodellen uit andere culturen.
- Met activiteiten die kinderen én grote mensen laten ervaren dat interculturaliteit een meerwaarde kan zijn.
- Vanuit deze concrete ervaringen worden tips gegeven en is professionele begeleiding mogelijk om geleidelijk te groeien naar een gedeelde schoolvisie.

Op die manier kan Wereldklassen jouw school ondersteunen in de groei naar een verbindende, interculturele leeromgeving.

VOOR DE LEERLINGEN + LEERKRACHT VAN DE DEELNEMENDE KLAS(SEN):

- **Een Schatkamer met opdrachten rond culturele identiteit**

De volgende thema's komen aan bod:

- Wie ben ik?
- Wie ben jij? (Wie zijn de kinderen in mijn klas?)
- Wat is hetzelfde? Wat is anders?
- Welke gewoonten hebben we?
- Welke rituelen?
- Welke verhalen, symbolen en helden hebben we?
- Welke waarden en normen?
- We leren samen.
- We leven samen.

- **Een kunstenaar met een migratieachtergrond werkt twee dagen in de klas**

Tijdens Wereldklassen trekken kunstenaars met een migratieachtergrond gedurende twee dagen naar de klas.

Kunst in Zicht ontwikkelt een actieve kunst-educatieve workshop waarin de grote diversiteit aan achtergronden en talenten van de kinderen tot hun recht komt.

We laten ons inspireren door kunstenaars en hun werk met invloeden uit heel de wereld.

Zo maken we actief kennis met verschillende kunstdisciplines, van beeldende kunst uit Rusland tot beweging en theater uit Congo naar muziek en film uit Turkije, en misschien zelfs nog veel verder.

De workshop vindt plaats op school en beslaat twee aaneensluitende schooldagen in februari of maart 2019.

- Een voorstelling met een interculturele cast

Maandag 22 oktober om 10.30u of om 13.45u

'Sira en de Micmac Studio' door ZEBARBAR en Villanella

De ontstaansmythe van het koninkrijk Ghana wordt op een verrassende manier gelinkt aan de hedendaagse beeldcultuur.

*Ik woon in een dorp, waar alles moet: voetjes met toiletpapier binden,
gekke bekken trekken...*

*Alles moet! En als ik vraag waarom iets moet, dan antwoordt iedereen:
"Dat moet gewoon, punt."*

Maar op een dag gebeurt er iets...

Prinses Sira moet koningin worden. Ze moet deelnemen aan oude tradities waarvan ze de zin niet inziet. Dan komt haar geliefde Mamadou in gevaar...Kan ze hieruit ontsnappen?

In een opnamestudio geven actrices Yamina en Aïcha een stem aan prinses Sira. Letterlijk: ze spreken de stemmetjes in bij een animatiefilm over Sira. Maar ook figuurlijk: want Sira zoekt haar eigen stem in relatie tot de tradities van haar familie.

ZEBARBAR maakt een verrassende bewerking van een oude mythe en focust op de manipuleerbaarheid van beelden en verhalen. Wat we te zien en te horen krijgen, wordt vaak voorgesteld als de enige waarheid. Maar is dat wel zo?

tekst en spel:

Yamina Takkatz en Aïcha Cissé

muziek: Sarah Vermeyen

compositie: Han Stubbe

animatie: Gerd de Kinderen

www.zebarbar.be

© Karolina Maruszak

- **Optioneel: een meertalige vertelsessie 'Verhalen in alle talen'**

Voor wie interesse heeft, kunnen nieuwkomers, studenten Nederlandse Taal van de hogere niveaus van het CVO, verhalen komen vertellen in de klas.

Nu al het vijfde jaar op rij geeft de Warande deze studenten een workshop waarin zij leren op een geanimeerde manier een verhaal in het Nederlands te vertellen. De studenten vertellen eerst in hun moedertaal, en reconstrueren aansluitend het verhaal in het Nederlands aan de hand van een vraaggesprek met de kinderen.

in samenwerking met CVO, CBE en All

VOOR DE LEERKRACHTEN EN DE DIRECTIE:

- 'Groeien in verbinding': een reeks van 12 fiches ter ondersteuning van de visieontwikkeling rond diversiteit en interculturaliteit

De volgende thema's komen aan bod:

- Basispakket
 - Vensters op de wereld (onze context)
 - Veelvoudige identiteiten
 - Verscheidenheid waarderen
 - Verwondering troef
 - Voorbij vooroordelen
 - Verantwoordelijkheid
 - Veiligheid
 - Vieren en verbeelden
- Verdiepingsmodules (begeleiding)
 - Veerkracht
 - Valies van thuis
 - Verbindend communiceren
 - Verdraagzaamheid
- SLOT
 - Visie verbouwen

- **Een halve dag training met methodieken rond diversiteit in de klas en op school**

De trainingsworkshop voor de directie en de deelnemende leerkrachten introduceert je in de methodieken van Door Elkaar.

De workshop bestaat uit twee onderdelen:

- Methodieken om in de klas te werken met de kinderen aan de hand van de 'Schatkamer' voor de leerlingen: een pakket lestips om rond interculturaliteit te werken in formele en informele schoolmomenten
- Omgaan met diversiteit in het klas- en schoolbeleid: gelinkt aan de 12 fiches die zijn ontwikkeld

De workshop is zeer praktijkgericht en geeft je handige tips en tricks om in de dagelijkse school- en klasrealiteit te gebruiken. Er is ook ruimte voor individuele vragen.

**Maandag 14 januari 2019 van 13 tot 17 uur
voor alle deelnemende leerkrachten en directies**

- **Optioneel: extra ondersteuning van Door Elkaar**

Op aanvraag kan Door Elkaar extra ondersteuning geven aan je schoolteam in de vorm van:

- een pedagogische studiedag
- een lerend netwerk rond interculturaliteit, voor het uitwisselen van visie, aanpak, afspraken
- ...

VOOR DE OUDERS:

- **Ondersteuning bij een (cultuur)traject voor ouders, te ontwikkelen volgens de noden van de school**

In het voorjaar van 2018 worden in de pilotscholen ouders bevroegd naar hun verwachtingen ten aanzien van de school en naar hun eventuele eigen engagement in het schoolleven. Op basis van deze gesprekken wordt een scenario voorgesteld dat volgens de noden en wensen van de school kan aangepast worden.

De Warande voorziet begeleiding voor max. vijf bijeenkomsten.

- **Optioneel: actieve inbreng in het slotfeest**

Als ouders dat wensen, kunnen zij ook een actieve inbreng doen in het slotfeest. Die inbreng kan verschillende vormen aannemen: een verhaal vertellen, een creatieve workshop begeleiden, eten maken, kunstwerken tentoonstellen...

VOOR DE HELE SCHOOLGEMEENSCHAP:

- Intercultureel slotfeest in de Warande.

Dinsdag 30 april 2019

Dit feest brengt leerlingen, familie en schoolteams bij elkaar om samen te genieten van cultuur, met aandacht voor heel diverse culturele uitingen.

Op het feest komen er onder meer

- Presentaties door de kinderen
- Een intercultureel optreden: dans, muziek, theater of film
- Verhalen vertellen of voorlezen uit verschillende culturen
- Workshops door diverse artiesten
- eventueel: bijdragen van ouders
- Een speelzone

Het feest wordt opgezet voor kinderen vanaf 0 tot 12 jaar en familie.

WIE KAN DEELNEMEN

- Leerkrachten met hun klas van het 4de, 5de of 6de leerjaar
- 1 of meerdere klassen van dat leerjaar per school
- Klassen met meer dan 25 kinderen worden opgesplitst

Duur

Leerkrachten leggen een traject af van drie jaar.

Kostprijs

Enkel de tickets voor de schoolvoorstelling worden aangerekend.
prijs 5 euro per kind / 1 euro voor kinderen in armoede

Wat verwachten we van de school?

- De leerkracht en de directeur volgen de trainingsdag rond interculturaliteit op maandag 14 januari
- De leerkracht engageert zich om met de klas te werken rond de Schatkamer.
- De leerkracht ondersteunt de allochtone kunstenaar in de klas, zodat een sfeer van vertrouwen, respect en creatieplezier kan ontstaan.
- De leerlingen bezoeken een interculturele schoolvoorstelling in de Warande
- De leerlingen vragen betrokkenheid van hun ouders/familie bij het project, zowel voor het werken met de Schatkamer als in functie van het slotfeest.
- Er wordt een – voor de school relevant - traject opgezet om ouders meer te betrekken bij het schoolgebeuren.
- De school is bereid visie, inzichten en ervaringen rond interculturaliteit op school te delen met geïnteresseerden.

Criteria voor deelname:

- Minimum 20% kinderen met migratieachtergrond in de klas
- Motivatie voor deelname
- Verwachte meerwaarde

Interesse?

Inschrijven kan vanaf nu tot 25 mei.

De stuurgroep van Wereldklassen selecteert de scholen.

- Schooljaar 18-19: 10 klassen
- Schooljaar 19-20: 40 klassen
- Schooljaar 20-21: 60 klassen

Vragen?

Contacteer aub **An Joseph**

an.joseph@warande.be of

014/47 21 50 of gsm 0472/77 67 84

MEER ACHTERGROND

• UITGANGSPUNTEN

- De enorme diversiteit aan culturele identiteiten in de (klas)gemeenschap vormt de vertrekbasis van het project.
- Intercultureel samenleven erkent de culturele verschillen en waarden van elke mens, maar gaat tegelijk uit van een niet-onderhandelbaar kader van universele waarden.
- Verbondenheid. De schoolcultuur wordt succesvol op voorwaarde dat ze gedeeld wordt door alle betrokkenen: directie, leerkrachten, ouders en kinderen. Centraal staat het 'wij-gevoel': iedereen maakt deel uit van déze school, met déze waarden, normen, gewoontes en activiteiten.
- Aangezien elke school anders is, kan het project gedeeltelijk aangepast worden aan de noden van de school en de klas.

• DOELEN

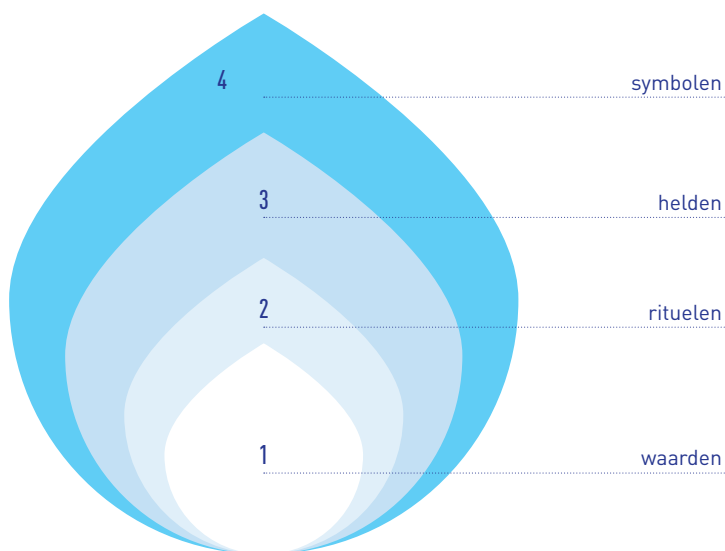
- Leerlingen ervaren dat iedere mens waarneemt, denkt, voelt en handelt vanuit een gemeenschappelijk cultureel referentiekader dat verschilt van cultuur tot cultuur.
Door samen te werken in een creatieve context krijgen ze een succeservaring die hen aanmoedigt om intercultureel samen te werken, te spelen en te leven.
- Parallel bouwen leerkrachten en directies aan een onderbouwde visie en een gedeelde, verbindende schoolcultuur.
Het schoolteam ontwikkelt handvaten om met vele snel veranderende dilemma's om te gaan vanuit een gedeelde visie, die enerzijds vaste waarden uitdraagt, en anderzijds flexibel (nieuwe) antwoorden op veranderingen mogelijk maakt.
- (Groot)ouders delen op het interculturele slotfeest de positieve succeservaring van hun (klein)kinderen en maken deel uit van de interculturele schoolgemeenschap.
- Onderwijsleerdoelen
 - Werkelijkheidsonderricht – diversiteit
 - Sociale vaardigheden
 - Leren leren
 - Creativiteit exploreren
 - Taalstimulering en leren in een meertalige context

• INHOUDELIJK KADER

De Onderwijsraad in Nederland hanteert de basismetafoor van de ajuin voor het omgaan met diversiteit¹. De cultuurlagen liggen als 'uienschillen' over elkaar heen.

- In de binnenste schil bevinden zich diepliggende veronderstellingen van de leden van de gemeenschap, zoals hun beeld van een ideale wereld en de persoonlijkheid die daarbij hoort. Deze laag is moeilijk van buitenaf te beïnvloeden.
- De tweede schil bestaat uit waarden en normen.
- In de derde schil gaat het om mythen, symbolen en helden, die een reflectie vormen van deze waarden en normen.
- In de vierde en buitenste schil bevinden zich gewoontes, procedures, en rituelen.

Door in te zoomen op de twee buitenste schillen, kunnen leerkrachten bij leerlingen van buitenaf naar binnen dringen en een sociaal-cultureel bewustmakingsproces op gang trekken waarbij de dieper liggende waarden en normen zichtbaar worden. Vanuit dialoog kunnen zij werken aan een gedeeld waardenkader dat de basis vormt voor de schoolcultuur. Kinderen leren doorheen verschillen de gelijkenissen zien, en doorheen gelijkenissen de verschillen. Ze ontwikkelen een evenwichtige omgang met beide.

¹ http://www.slo.nl/nl/downloads/2008/Omgaan_20met_20culturele_20diversiteit__webversie.pdf/, p 11

- **BETROKKEN PARTIJEN**

de kinderen / hun families

Uitdagingen:

- Het welbevinden en de motivatie van alle kinderen
- Gedragsverandering realiseren en racisme bestrijden
- Intercultureel samenleven binnen de context van de school aanmoedigen
- Betrekken van de ouders/familie

het schoolteam

Uitdagingen:

- Superdiversiteit uitdragen als een meerwaarde
- Werken met concreet lesmateriaal dat eenvoudig te gebruiken en flexibel is
- Langetermijnaanpak om tot een algemeen aanvaarde schoolvisie en reglement te komen

de Warande en Kunst in Zicht

Uitdagingen:

- Kunstenaars en kunstdocenten van een andere origine worden positieve rolmodellen.
- Interculturele creaties tonen door middel van krachtige thema's, esthetiek en emoties, hoe een kunstenaar of een volk in het leven staat. Dit verhoogt het begrip voor andere manieren van leven en toont de meerwaarde van interculturaliteit aan.
- Cultuurbeleving wordt gedeeld door een cultureel diverse groep deelnemers: dit geeft gelegenheid tot een open, hoopvolle communicatie die niet per se talig is.

Communicatie en zichtbaarheid

Om het project Wereldklassen de nodige zichtbaarheid te geven voorziet

de Warande:

- Website met ontwikkeld lesmateriaal, tips & tricks, foto's en filmpjes van de trajecten in de klas
- Pers: jaarlijkse persactie om het project in de aandacht te brengen.
- Voor de leerlingen: een schatkamer met opdrachten rond culturele identiteit
- Voor de leerkrachten en de directie: een reeks van 12 fiches ter ondersteuning van de visieontwikkeling rond diversiteit en interculturaliteit

INSCHRIJVINGSFORMULIER

NAAM SCHOOL

ADRES

TELEFOONNUMMER

DIRECTEUR

LEERJAAR

AANTAL KLASSEN (VAN HETZELFDE LEERJAAR)

VERWACHT AANTAL KINDEREN

VERWACHT AANTAL KINDEREN MET EEN MIGRATIEACHTERGROND

KLAS	NAAM LEERKRACHT	MAIL	TELEFOONNUMMER

Waarom wil je deelnemen aan Wereldklassen?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Welke meerwaarde verwacht je van dit project?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Opmerkingen / wensen / vragen

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Je kan het ingevulde formulier per post terugsturen naar
Cultuurhuis de Warande, t.a.v. An Joseph, Warandestraat 42, 2300 Turnhout,
of per mail naar an.joseph@warande.be.

PARTNERS

- **PROVINCIAAL CULTUURHUIS DE WARANDE:**

An Joseph

an.joseph@warande.be ★ 014 47 21 50

De Warande organiseert en coördineert Wereldklassen.

www.warande.be

- **DOOR ELKAAR – NAVORMINGSCENTRUM ROND DIVERSITEIT HIVSET:**

Lieve Lenaerts

lieve.lenaerts@hivset.be ★ 014 47 13 00

Door Elkaar staat in voor de pedagogische onderbouw van het project.

- **KUNST IN ZICHT, VRIJHAVEN VOOR ACTIEVE KUNSTEDUCATIE:**

Arlette Van Overvelt

arlette.vanovervelt@kunstinzicht.be ★ 014 47 23 35

*Kunst in Zicht ontwikkelt en realiseert de workshop,
en traint kunstenaars om in de klassen te werken.*

- Een Nederlandse Stichting voor onderwijsvernieuwing vroeg ons een project rond integratie uit te werken, stuurt het project aan en zorgt voor een substantiële financiële ondersteuning.

- De Universiteit Leiden zorgt voor de wetenschappelijke begeleiding van het project.

Prof. em. Monique Boekaerts

boekaerts@fsw.leidenuniv.nl ★ 0471/88 13 02

- De dienst Gelijke Kansen en Onderwijs van de stad Turnhout geeft advies en ondersteuning in communicatie.

Wereldklassen kan gekoppeld worden aan het project Warme School.

